

Πρότυπο – Youth Democracy Labs ActEU

Πρόλογος

Τα Youth Democracy Labs, που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου ActEU, έχουν σχεδιαστεί για να συζητούν διαδραστικά με τους μαθητές κεντρικές έννοιες του έργου – εκπροσώπηση, συμμετοχή και πόλωση. Οι μαθητές προσκαλούνται να διαμορφώσουν τις δικές τους απόψεις και, εφόσον είναι δυνατόν, να προτείνουν τρόπους βελτίωσης της κατάστασης.

Το ακόλουθο πρότυπο βασίζεται στην πρακτική εμπειρία από τα Youth Labs που οργανώθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου ActEU, καθώς και σε μια μεταγενέστερη αναθεώρηση για την πιο αποτελεσματική εφαρμογή. Το πρότυπο αυτό αποτελεί μόνο μια βασική πρόταση — η συγκεκριμένη υλοποίηση εξαρτάται από την ηλικία, το μέγεθος και το γνωστικό υπόβαθρο της ομάδας.

Το εργαστήριο ιδανικά διεξάγεται από 2–3 συντονιστές. Είναι εφικτή τόσο η δια ζώσης όσο και η διαδικτυακή εκδοχή του εργαστηρίου, και οι δύο έχουν υλοποιηθεί με επιτυχία.

Το εργαλείο περιλαμβάνει ένα πρότυπο παρουσίασης PowerPoint για τη διεξαγωγή του εργαστηρίου, το οποίο μπορείτε να προσαρμόσετε στις ανάγκες σας.

Διδακτική Προσέγγιση & Αποτελέσματα

Το Youth Democracy Lab έχει σχεδιαστεί ως ένα διαδραστικό εργαστήριο με νέους πολίτες, το οποίο χαρακτηρίζεται από ενεργητικές μεθόδους και μαθησιακές διαδικασίες προσανατολισμένες στην πράξη. Στους συμμετέχοντες δίνεται χώρος να εργαστούν σε μικρές ομάδες, να ανταλλάξουν ιδέες σε ολομέλεια και να προβληματιστούν συνολικά πάνω στο σχετικό περιεχόμενο.

Τα Labs υλοποιούνται με στόχο την ανάπτυξη συγκεκριμένων προτάσεων που σχετίζονται με δύο βασικούς τομείς:

1. **Τι είδους προτάσεις θα έκαναν οι συμμετέχοντες προς τους φορείς χάραξης πολιτικής** για την αντιμετώπιση των ελλείψεων και των τάσεων που έχουν εντοπιστεί;
2. **Τι είδους διδακτικό υλικό θα πρέπει να αναπτυχθεί** ώστε να βελτιωθεί η πολιτική/πολιτειακή εκπαίδευση και να αυξηθεί το επίπεδο γνώσης του (νεανικού) πληθυσμού σχετικά με τα ζητήματα που εξετάζει το ActEU;

Απαραίτητο υλικό / εξοπλισμός (σε περίπτωση δια ζώσης εργαστηρίου)

- Φύλλα flipchart & μαρκαδόροι
- Κάρτες καθοδήγησης (moderation cards)
- Παρουσίαση και φορητός υπολογιστής
- Προετοιμασμένο έγγραφο για τις προτάσεις των μαθητών
- Μία αίθουσα διδασκαλίας (αρκετά μεγάλη για να χωριστεί σε ομάδες για την Ομαδική Εργασία I & II)

Δομή για προτεινόμενο χρονικό πλαίσιο δύο ωρών / 120 λεπτών (ελάχιστη χρονική διάρκεια)

1. Καλωσόρισμα & εισαγωγή (5 λεπτά)

a.Εισαγωγή

b. Εξήγηση του Εργαστηρίου Νεολαίας για τη Δημοκρατία: παρουσίαση του ρόλου των συμμετεχόντων

2. Προθέρμανση / Icebreaker (5 λεπτά)

Οι συμμετέχοντες παρουσιάζονται με **7 δηλώσεις** και καλούνται να αναφέρουν αν **συμφωνούν με τη δήλωση ή έχουν ήδη κάνει ό,τι αναφέρεται**:

1. Έχω ψηφίσει σε δημοκρατικές εκλογές.
2. Έχω συμμετάσχει σε διαδήλωση.
3. Έχω υπογράψει αίτηση/ψηφίσμα (petition).
4. Έχω μιλήσει με πολιτικό (δια ζώσης ή ψηφιακά).
5. Θεωρώ ότι οι ευκαιρίες για τη συμμετοχή των νέων στην πολιτική είναι ελκυστικές και καλά επικοινωνημένες.
6. Πιστεύω ότι η ψήφος μου κάνει διαφορά στις εκλογές.
7. Αισθάνομαι κινητοποιημένος/η και ενημερωμένος/η σχετικά με τα πολιτικά ζητήματα στην Ευρώπη.

Παρουσίαση: Πρώτες Εντυπώσεις για τις έννοιες «Αντιπροσώπευση», «Συμμετοχή» και «Εμπιστοσύνη» (10 λεπτά)

- Για κάθε έννοια:
 - ο Δίνεται **εξήγηση της έννοιας** και ένα **ενεργό σημερινό σημείο αναφοράς**.
 - ο Παρουσιάζεται **επιλεγμένο περιγραφικό περιεχόμενο** από τις **έρευνες** και **ατομικά σχόλια/ρήσεις** από τις ομάδες εστίασης (focus groups).
- Στη συνέχεια, ο/η υπεύθυνος/η του εργαστηρίου δίνει **σύντομη εξήγηση για την Ομαδική Εργασία I**.

Ομαδική Εργασία I: Συζήτηση σε 2 Σταθμούς (40 λεπτά)

α. Προετοιμασία σε ζευγάρια:

- Σύντομη ανταλλαγή απόψεων γύρω από την κεντρική ερώτηση:
 - Βάσει των εννοιών που παρουσιάστηκαν («Αντιπροσώπευση», «Συμμετοχή», «Εμπιστοσύνη»), **πού τις τοποθετείτε στην καθημερινή σας ζωή;**
 - Συμβαίνουν αυτές οι έννοιες κάπου;
 - Πού παίζουν ρόλο για εσάς;
 - Ποια είναι τα μεγαλύτερα προβλήματα σχετικά με την αντιπροσώπευση, τη συμμετοχή και την εμπιστοσύνη;

β. Διαίρεση ομάδων:

- Το σύνολο των συμμετεχόντων χωρίζεται σε δύο ομάδες:
 - Η μία ομάδα συζητά για την **«Αντιπροσώπευση»**.
 - Η άλλη ομάδα συζητά για τη **«Συμμετοχή»**.
- Κάθε ομάδα συνοδεύεται από έναν ή δύο συντονιστές/τριες του εργαστηρίου.

i. Ερέθισμα: «Κινέζικο Πορτρέτο»

- Οι συμμετέχοντες καλούνται να **περιγράψουν πολιτικούς (Ομάδα «Αντιπροσώπευση») και πολιτικά θεσμικά όργανα (Ομάδα «Συμμετοχή») συνδέοντάς τα με ζώα και τα χαρακτηριστικά τους.**
- Αυτό το ξεκίνημα στοχεύει σε μια **παιχνιδιάρικη αλλά σε βάθος συζήτηση:**
 - **Ομάδα «Αντιπροσώπευση»:** διερεύνηση βασικών πτυχών όπως ακεραιότητα, αξιοπιστία και αίσθηση ευθύνης σε πολιτικό πλαίσιο.
 - **Ομάδα «Συμμετοχή»:** συζήτηση για τα κίνητρα και τα υπόβαθρα της νέας γενιάς για συμμετοχή.

ii. Ανοιχτή συζήτηση

- Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να:
 - Μοιραστούν τις απόψεις τους για τα αποτελέσματα.
 - Τις εμπλουτίσουν με προσωπικές εμπειρίες.
 - Προσθέσουν άλλες σχετικές πτυχές για αυτούς.
- Τα αποτελέσματα καταγράφονται σε **κάρτες/φύλλα flipchart.**
- Ο/Η υπεύθυνος/η του εργαστηρίου μπορεί να θέτει **κατευθυντήριες ερωτήσεις**, αλλά παραμένει κυρίως παθητικός/ή.

Σταθμός «Συμμετοχή»:

- Ερωτήσεις σχετικά με εμπόδια στη συμμετοχή, ελκυστικότητα ευκαιριών συμμετοχής, αυτο-αποτελεσματικότητα, αποτελεσματικότητα θεσμών κ.ά.

Σταθμός «Αντιπροσώπευση»:

- Ερωτήσεις σχετικά με ακεραιότητα, αξιοπιστία, αίσθηση ευθύνης, χαρακτηριστικά πολιτικών κ.ά.

2. Διάρκεια (5 λεπτά)

3. Ομαδική Εργασία II: Προτάσεις (25 λεπτά)

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συλλέξουν προτάσεις σε μικρές ομάδες (4–5 άτομα το πολύ). Είναι σημαντικό οι/ο συντονιστές να εξηγήσουν σαφώς τι αναμένεται από τους συμμετέχοντες: συγκεκριμένες, πρακτικές προτάσεις για τους φορείς χάραξης πολιτικής καθώς και για τους εκπαιδευτικούς, σχετικά με το πώς μπορεί να βελτιωθεί η τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις τρεις βασικές έννοιες και το επίπεδο γνώσεων σχετικά με αυτές (και τις συναφείς πτυχές των δημοκρατικών συστημάτων), αντίστοιχα.

Συγκεκριμένη εργασία για την ομαδική εργασία:

- Φορείς χάραξης πολιτικής:** Τι πρέπει να κάνουν οι πολιτικοί για να ενισχύσουν τη δημοκρατία στην Ευρώπη;
- Πολιτική εκπαίδευση:** Κατά τη γνώμη σας, ποια θέματα είναι σημαντικά ώστε τα σχολεία και άλλοι εκπαιδευτικοί φορείς να προετοιμάζουν σωστά τους νέους για τη ζωή σε μια δημοκρατία;

Κάθε ομάδα καταγράφει τα αποτελέσματα γραπτώς (σε έντυπο φύλλο). Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το φύλλο που έχει προετοιμαστεί για αυτόν τον σκοπό.

Συζητήστε στην ομάδα σας ποιες προτάσεις θα θέλατε να κάνετε προς τους πολιτικούς και προς την πολιτική εκπαίδευση. Αναπτύξτε συγκεκριμένες εισηγήσεις, χρησιμοποιήστε παραδείγματα και διατυπώστε τα σε γραπτό κείμενο.

4. Παραλαβή των προτάσεων και συζήτηση (25 λεπτά)

a. Παρουσίαση αποτελεσμάτων από τις ομάδες

Κάθε ομάδα παρουσιάζει γρήγορα τις προτάσεις της. Σε περίπτωση ασαφών ή μη συγκεκριμένων προτάσεων, οι/ο συντονιστές του εργαστηρίου μπορούν

να διερευνήσουν την ακριβή σημασία τους (π.χ. ζητώντας συγκεκριμένα παραδείγματα).

b. Συζήτηση στην ολομέλεια

Εφόσον υπάρχει διαθέσιμος χρόνος, οι προτάσεις (ιδιαίτερα τα σημεία που είναι κοινά σε όλες τις ομάδες) μπορούν να συζητηθούν στην ολομέλεια.

5. Ευχαριστίες προς τους συμμετέχοντες & κλείσιμο (5 λεπτά)

Πρόσθετοι φορείς

Μπορείτε να εντάξετε στους Youth Democracy Labs και πρόσθετους φορείς, π.χ. εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Αυτοί θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να βοηθήσουν στη συλλογή των προτάσεων ή να προσφέρουν διαφορετική προστιθέμενη αξία ανάλογα με τον τομέα εξειδίκευσής τους. Επίσης, θα μπορούσαν να σας παρέχουν ομάδες συμμετεχόντων εκτός Πανεπιστημίου, αν το επιθυμείτε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύστημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης:

Η εκπροσώπηση, η συμμετοχή και η εμπιστοσύνη λειτουργούν διαφορετικά και γίνονται διαφορετικά αντιληπτές στα διάφορα επίπεδα του συστήματος της ΕΕ. Κατά τον σχεδιασμό των Labs, παρατηρήσαμε ότι είναι πολύ δύσκολο να καλυφθούν πολλά επίπεδα σε ένα μόνο εργαστήριο, γι' αυτό τα Labs εστιάζουν συνήθως σε ένα επίπεδο. Αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα από μόνο του. Σε περίπτωση που θέλετε να οργανώσετε περισσότερα Labs, μπορείτε να εστιάσετε συγκεκριμένα σε διαφορετικά πολιτικά επίπεδα (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ΕΕ) στα διαφορετικά εργαστήρια.